

Den blå kløversti 5,5 km

Kort beskrivelse af den blå kløversti

Fra Brøndbyøster Torv, går man ad Brøndbyøster Boulevard forbi politiskolen, ned til Park Alle og ind i Bakkeskoven. Her går man rundt om Grisekæret og videre over i Brøndbyskoven. Man går forbi Engtoftegård og gennem den gamle bydel i Brøndbyøster og tilbage til Brøndbyøster Torv.

Forhistorien

At gå tur i Brøndby er som at tage på en tidsrejse. Man starter i det moderne Brøndby på Brøndbyøster Torv, men bevæger sig gennem den gamle landsby Brøndbyøster, som har rødder tilbage til middelalderen. Inden Anden Verdenskrig var Brøndbyøster og Brøndbyvester to landsbysamfund.

Fra det gamle Brøndbyvester.

Her boede 3.000 mennesker, som var bosat i gårdene ude ved markerne eller i de to landsbyer. Der var desuden spredt bebyggelse ved stranden og i et område omkring Glostrup Station, Vesterled. Resten var marker også ved Brøndbyøster Torv, hvor kløverstierne starter. Gården, der lå i denne ende af Brøndby, hed Nygård og har lagt navn til Nygårds Plades, som ligger på den anden side af Brøndbyøster Station.

Forstaden

Allerede inden Anden Verdenskrig var man klar over, at der kom en befolkningsekspllosion og drømmen om et velfærdssamfund var i støbeskeen. Der var brug for flere boliger, men først efter Verdenskrigen, kom der gang i byggeriet. Mange i København boede i små, mørke, fugtige saneringsmodne lejligheder i 3. og 4. baggård med lokum og rotter i gården. Hygiejnen var dårlig og befolkningstætheden stor. Der manglede omkring 100.000 boliger, men man manglede også byggematerialer efter krigen. Den traditionelle måde at bygge på var for dyr og langsom, så der var brug for nytænkning. Løsningen blev montagebyggeriet, hvor bygningsdele blev fremstillet på en fabrik og kørt ud til byggepladsen. I første omgang en kombineret løsning, som det der ses i Brøndbyparken, men sidenhen rent montagebyggeri, som det der ses omkring Nygårds Plads og i Brøndby Nord.

Fingerplanen

For at udviklingen ikke skulle gå i alle mulige retninger fremlagde man i 1947 fingerplanen. Udviklingen skulle ske langs fingrene i fingerplanen, som var jernbanelinierne. Linie B, som i dag kører gennem Brøndbyøster station til Tåstrup, var pegefingeren i denne plan. Tommelfingeren var banen, som i dag kører gennem Brøndby Strand til Hundige og Køge. Udviklingen af byerne skulle ske ved stationerne, hvor boligerne og butikstovene bygges skulle bygges. De grønne rekreative områder skulle findes mellem fingrene. Arbejdet skulle foregå inde i København eller i industriområder langs med fingrene. Man fik det zoneopdelte landskab, hvor der var ét sted til hvile, et andet sted til fritid og et tredje sted til arbejde. Da det blev vedtaget, at S-banen blev ført til Glostrup og ville få en station ved Brøndbyøster (færdigbygget i 1953), begyndte man at planlægge området. Man valgte at lade almennyttige boligselskaber bebygge de attraktive arealer. Brøndby kommunes stadsingeniør Martin Aakjær Ravn og professor ved Kunstakademiet Kay Fisker udformede i fællesskab en bebyggelsesplan for området ved den kommende S-togslinje.

Brøndbyparken

I 1946 dannedes Brøndbyernes Andelsboligselskab, og i 1947 gik byggeriet i gang nord for Brøndbyøster landsby. I 1949 begyndte indflytningen i Brøndbyparkens første afsnit, Bredager og Gillesager. Dermed fik kommunen på én gang 1.000 nye beboere. Husene var på op til 3 etager. De var som nogle af de første i landet opført som montagebyggeri af ikke-faglærte håndværkere. Husene er delvist udført af færdigfremstillede byggeelementer. Huslejen for en ét-værelses lejlighed var 88 kr. om måneden og en ét-værelses med kammer kostede 116 kr. De store to-etages lejligheder på Bredager løb op i 160 kr. om måneden, hvad der for mange var det samme som en ugeløn. Fra 1952 blev der omkring Brøndbyøster Torv opført otte ni-etages ejendomme, bygget som traditionelt murstensbyggeri.

Bebyggelsen omkring torvet er et godt eksempel på virkeliggørelsen af de ideer, der lå i fingerplanen. Heri skitserede man, at byen skulle vokse langs S-togslinierne, og at den mest koncentrerede bebyggelse skulle placeres tættest på S-togsstationerne. Omkring stationerne skulle etageejendomme og butikcentre opføres, mens enfamiliehuse og industri måtte længere væk. På Brøndbyøster Torv er butikkerne helt integreret i bebyggelsen, da de fylder mellemrummene mellem højhusene ud. I Brøndbyøster landsby rystede man på hovedet. Man kunne ikke forlige sig med, at man fik højhuse som naboer.

Fra Brøndbyøster Torv går man til venstre ned ad Brøndbyøster Boulevard forbi Brøndbyøster Bibliotek til politiskolen.

Brøndbyøster skole og politiskolen

Med i bebyggelsesplanen for området mellem Brøndbyøster station og Brøndbyøster landsby var bygningen af en ny skole til afløsning af den gamle rytterskole i Brøndbyøster. Den blev ligesom husene på Brøndbyøster Torv, tegnet af Kay Fisker. Skolens første afsnit blev taget i brug i 1954. I dag er bygningerne dog i brug som politiskole og navnet Brøndbyøster skole dækker i dag over en sammenlægning af Nørregårdsskolen og Lindelundsskolen.

Ved Park Alle går man til venstre og et stykke nede til højre ind i Bakkeskoven.

Bakkeskoven

I 2003 ønskede man at udvide Brøndbyskovens areal, og den nye skov får navnet Bakkeskoven efter Bakkegården, som i sin tid dyrkede de marker skoven nu ligger på. Det er en mere åben skov end Brøndbyskoven med lysninger som Stuebjerg, Tjørnebjerg og Grisekæret.

Ved Brøndbyøstervej krydser man vejen og fortsætter over i Brøndbyskoven.

Brøndbyskoven

I 1949 blev det besluttet at plante skov på tre sider af Brøndbyøster for at skærme den gamle landsby mod det omkringliggende nybyggeri. Både Københavns Kommune og Brøndby Kommune ejede jord i området, men man enedes om at plante skoven i fællesskab. Københavns Kommune stillede sin jord til rådighed mod at få ret til at bygge syd for skoven. Skoven blev officielt indviet i 1952, hvor landbrugsministeren og borgmestrene fra København og Brøndby plantede træer, som kan ses på Festpladsen i skoven. Først i 1964 blev skoven åbnet for offentligheden. Skoven

er på 83 hektar og er dermed noget større end Fælledparken i København.

Fra Brøndbyskoven går man forbi Engtoftegård, over Park Alle, gennem Brøndbyøster landsby tilbage til Brøndbyøster Torv.

Brøndbyøster

Udgravninger i 1980'erne viser, at Brøndbyøster landsby har ligget på samme sted siden 1100-tallet. Efter reformationen overgik næsten al jord til kongen. I midten af 1600-tallet var 22 gårde og 10 huse Brøndbyøster i kongens eje. De resterende gårde tilhørte Vartov Hospital. De gårde der ligger i selv landsbyen ligger formentlig på de samme steder, som der har været gårde i begyndelsen af middelalderen, og måske endnu længere tilbage.

Da Christian den 7. blev konge i 1766, gav han fæstebønderne i københavnsområdet deres gårde som frie ejendomme. Ved udskiftningen i 1780 fik 15 gårde jorden liggende i stjerneform. Resten, 4 gårde, blev tildelt jord langt fra landsbyen. Disse gårde flyttede hurtigt ud, så bønderne kom tæt på deres marker. Inden udskiftningen kunne en enkelt gård have mange mindre marker spredt rundt i landskabet. Nu fik hver gård ét stort areal.

Vestegnen havde god landbrugsjord og bønderne i Brøndby leverede mad til København. Den korte afstand til byen gjorde det også muligt at levere frisk mælk.

I 1890'erne havde Brøndbyøster 920 indbyggere og der var 164 heste, 310 køer, 106 får og 331 svin. Under en tredjedel af indbyggerne levede direkte af landbruget, resten var handlende, håndværkere eller industriarbejdere.

Kirken har formentlig været taget i brug omkring 1150. Kirken er opført i kampesten. Stenene ses dog ikke, da murværket i dag er hvidtet. Oprindeligt bestod kirken af skib og kor. Tårnet blev bygget mellem 1450 og 1550 og våbenhuset i 1700-tallet.

Brøndbyøstervej og Vestre Gade omkranser forten, et fællesareal der blev brugt til græsning af dyr. Det var også på forten, at kirken og skolen blev bygget. På tværs af forten gik Tværgaden og Gyden, i dag Park Alle.

Rytterskolen

Frederik den 4. opdelte i 1717 krongodset i 12 rytterdistrikter. Det var tanken, at hver bonde skulle stille med en ryttersoldat til det nationale rytteri, for hver 8 tønder hartkorn, han dyrkede. I rytterdistrikterne blev der opført 240 skoler, og også Brøndbyøster fik en skole i 1721. Det var en aflang bygning med en forstue i midten af huset. Til den ene side lå skolestuen, der havde stengulv, og til den anden lærerens privatbolig med bræddegulv. Bag huset lå haven, hvor der var lokum og en stald til fire køer. Skolen brændte i 1869, men der blev hurtigt opført en ny skole.